



## Om værktøjsæskan

Børnemiljøvenner er en værktøjsæske, hvor børnene gennem seks forskellige værktøjer arbejder som Børnemiljøvenner. Her er børn og voksne sammen om at fremme det gode børnemiljø, ved at undersøge børnenes perspektiver på børnemiljøet og finde gode idéer, lege og løsninger på hverdagens udfordringer sammen.

Helt konkret betyder det, at børnene som Børnemiljøvenner er med til at bestemme, hvad I skal i børnehaven.



dcum.

DANSK CENTER FOR  
UNDERVISNINGSMILJØ  
Viden til praksis

# De **7** værktøjer

	Formål	Hvad går værktøjet ud på?
<b>Ledelsesværktøj:</b> Skab fælles retning for Børnemiljøvenner	Værktøjet understøtter, at det pædagogiske personale får et fælles fagligt afsæt for arbejdet med Børnemiljøvenner.	Sammen får I som personalegruppe reflekteret over og drøftet jeres faglige afsæt for arbejdet med Børnemiljøvenner, forventningsafstemt og evalueret jeres arbejde.
<b>Goddag Vense, vores Børnemiljøven</b>	Værktøjet understøtter, at børnene får et fælles udgangspunkt for at være 'Børnemiljøvenner'.  <i>Psykisk, fysisk og æstetisk børnemiljø.</i>	Sammen får I talt om, hvad det gode børnemiljø er og I får skabt en grundlæggende forståelse heraf. I tager imod sokkedyret Vense, der giver et legende element til de opgaver, børnene skal igennem sammen med jer voksne.
<b>Vi er Børnemiljøvenner</b>	Værktøjet understøtter, at børnene får et fælles udgangspunkt for arbejdet med at være 'Børnemiljøvenner'.  <i>Psykisk børnemiljø.</i>	Sammen får I sat ord på rollen som Børnemiljøven, og hvordan Børnemiljøvenner er med til at bestemme, hvad I skal i børnehaven.

	Formål	Hvad går værktøjet ud på?
<b>Sammen om aktiviteterne</b>	Værktøjet understøtter, at børnene får medindflydelse på, hvilke aktiviteter der igangsættes i børnehaven samt planlægningen og gennemførelsen af aktiviteterne.  <i>Psykisk børnemiljø.</i>	Børnene deltager i hele processen fra at udvælge en aktivitet til at udføre den med hele børnegruppen.
<b>På jagt efter larmen</b>	Værktøjet understøtter, at børn og voksne får fælles viden og bevidsthed om larm i børnehaven. Børnene inddrages både i undersøgelsen af, hvor og hvornår larmen opstår og i en mulig løsning på udfordringen.  <i>Fysisk børnemiljø.</i>	I undersøger, hvor det larmer mest i børnehaven. Sammen placerer I sorte pletter på et "støjkort" der, hvor larmen er værst og arbejder sammen om at reducere larmen.
<b>Hvor gemmer det gode legetøj sig?</b>	Værktøjet understøtter, at det legetøj, børnene godt kan lide at lege med, står fremme og i børnehøjde, så børnene nemt kan bruge det.  <i>Fysisk og æstetisk børnemiljø.</i>	Sammen undersøger I, hvor det gode legetøj gemmer sig, og om der skal ændres i jeres indretning, så legetøjet er mere tilgængeligt.
<b>Gør klar til ny leg</b>	Værktøjet understøtter, at legemiljøer i børnehaven tager udgangspunkt i børnenes legeinteresse og er inspirerende for børnenes leg.  <i>Æstetisk børnemiljø.</i>	Sammen vælger børnene en ny leg, som fysisk skal stå fremme, for at være spændende til næste gang, der skal leges.

# Sådan arbejder I som Børnemiljøvenner

De seks forskellige værktøjer understøtter børnenes demokratiske dannelse. Børnene øver sig som Børnemiljøvenner, i at bestemme, med udgangspunkt i følgende værdier.

- sige sin mening
- lytte til andre
- være med til at træffe fælles beslutninger.

Jo mere børn får mulighed for at øve sig, jo bedre bliver de til det, de øver sig på. Vi tror derfor på, at det er en god idé at indarbejde Børnemiljøvenner i jeres hverdag, så I arbejder systematisk med at inddrage børnenes perspektiver. Det giver børnene mulighed for gentagende at øve sig i at være Børnemiljøvenner.

Vi anbefaler, at I starter med værktøjerne Goddag Vense, vores Børnemiljøven og Vi er Børnemiljøvenner. Disse to værktøjer er grundlæggende for, at alle forstår, hvad det vil sige at være Børnemiljøvenner.

De resterende værktøjer kan I selv bestemme rækkefølgen for, og I kan udvælge bestemte temaer, som I vil arbejde med.

I arbejder sammen med alle børn i 3-6-årsalderen om at være Børnemiljøvenner.

Værktøjerne veksler mellem at arbejde i små grupper og i den store børnegruppe. I den store børnegruppe skal beslutninger, som er truffet i de mindre grupper, ofte formidles på børnemøder, hvor børnene samtidig hører om hinandens opgaver. Det er med til at styrke børnenes forståelse af at være Børnemiljøven.

## Børnemøder og den voksnes rolle

I de enkelte værktøjer arbejder I med forskellige dele af børnemiljøet med udgangspunkt i børnenes perspektiver. En central del af Børnemiljøvenner, er afholdelse af børnemøder. Et børnemøde fungerer som en ramme, hvor børnene kan øve sig i at lytte, komme med idéer og være med til at træffe fælles beslutninger - faciliteret af den voksne.

Som facilitator af processen bliver det jeres opgave at støtte børnene i at være Børnemiljøvenner, ved at børnene får erfaring med:

- at sætte ord på deres holdninger og ønsker
- øve sig i at argumentere og forhandle
- gå på kompromis
- at deres idéer omsættes til handling/pædagogisk praksis

Som facilitator skal du have øje for at støtte børnene i deres deltagelse, så alle børnene får lige deltagelsesmuligheder. Værktøjerne guider og vejleder jer i arbejdet med at tilrettelægge og gennemføre inddragende pædagogiske processer, så børnene oplever, at deres perspektiver er værdifulde, at de bliver lyttet til, og at de er med til at bestemme over deres egen hverdag.





# Sokkedyret Vense

Undervejs i værktøjerne møder børnene sokkedyret Vense. Sokkedyret kan hjælpe jer voksne med at facilitere alle øvelser og lege. Det giver et legende element til de opgaver, børn og voksne skal lave sammen. Det giver også en genkendelig figur, som børnene kan forbinde med at være Børnemiljøven.



## Helt konkret kan sokkedyret Vense bruges til at:

- Være nysgerrig på børnenes idéer og tanker.
- Guide børnene til at lytte til hinanden og vente på deres tur.
- Støtte børnene i at få sat ord på deres oplevelser, idéer og tanker.
- Sikre, at alle børn får mulighed for at deltage, f.eks. ved at spørge ind og hjælpe med at sætte ord på børnenes tanker og oplevelser.

# Inden I går i gang med værktøjerne

Inden I bruger de enkelte værktøjer, vil det være en fordel at læse det valgte værktøj igennem, så I kender alle steps og kan gøre jer forskellige overvejelser og forberedelse, inden I går i gang sammen med børnene.

## I kan gøre jer følgende overvejelser, inden I bruger værktøjerne:

- Er der nogle hensyn i børnegruppen, som skal gøres, når I vælger, hvordan grupperne skal sammensættes?
- Hvad er børnenes forudsætninger for at deltage, og er der noget I skal tage højde for i arbejdet med værktøjet?
- Hvor og hvornår skal aktiviteten foregå? Og hvem skal gennemføre den sammen med børnene?

For at få et fælles fagligt afsæt for arbejdet med Børnemiljøvenner, anbefaler vi at I på et personalemøde arbejder med værktøjet **Ledelsesværktøj: Skab fælles retning for Børnemiljøvenner**





DANSK CENTER FOR  
UNDERVISNINGSMILJØ  
Viden til praksis

NORDEA  
FONDEN

[dcum.dk](http://dcum.dk)